МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та перспективи

Збірник матеріалів
XI Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Умань, 10 жовтня 2024 р.)

Умань
2024

УДК [377/378+37.013:62/64](047.46-21УДПУ)(06)
А43

Головний редактор:

Ткачук С. І .– доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Заступник головного редактора:

Дубова Н. В. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Відповідальний секретар:

Нагайчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Члени редакційної колегії:

Азізов Т. Н. – доктор технічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Мельник О. С. – кандидат технічних наук, доцент Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Терещук А. І. – доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету інженерно-педагогічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (Протокол № 2 від 27 вересня 2024 року)

Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та
А43 перспективи: зб. Матеріалів XI Всеукр. наук.-практ. конф. (Умань, 10 жовтня 2024 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; за ред. С. І. Ткачука ; [редкол.: Т. Н. Азізов, О. С. Мельник, А. І. Терещук. Умань, 2024. 392 с.

До збірника увійшли матеріали учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми професійної та технологічної освіти: досвід та перспективи», яка відбулася на базі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини 10 жовтня 2024 р.

Збірник адресований науковцям, здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями в галузі професійної та технологічної освіти.

Відповідальність за достовірність поданої інформації (зміст, точність цитат, прізвищ, дат тощо), а також за дотримання академічної доброчесності у своїх матеріалах несуть автори публікацій.

УДК [377/378+37.013:62/64](047.46-21УДПУ)(06)

© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2024

3. Мартиненко В. О. Технології навчання: від теорії до практики. Харків: Парус. 2021. 142 с.

Коробань Оксана
старший викладач
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах стрімких змін на ринку праці, технологічного розвитку та глобалізації професійна освіта відіграє ключову роль у формуванні конкурентоспроможного та кваліфікованого робочого ресурсу. Україна, як частина глобального освітнього простору, активно реформує свою систему професійної освіти, відповідаючи на виклики часу. Інноваційні технології, цифровізація, європейська інтеграція та орієнтація на потреби ринку праці стали основними чинниками, що визначають тенденції розвитку професійної освіти в країні. Важливим є також акцент на підготовку фахівців з сучасними компетенціями, а також на навчання впродовж життя, що забезпечує гнучкість і адаптацію до постійних змін.

Актуальність теми розвитку професійної освіти в Україні зумовлена низкою ключових чинників, які впливають на економічний та соціальний розвиток країни. По-перше, стрімкі зміни на ринку праці, зумовлені технологічними інноваціями, вимагають підготовки кваліфікованих фахівців, здатних працювати з новими технологіями та адаптуватися до нових умов. По-друге, глобалізація і європейська інтеграція України вимагають гармонізації професійної освіти з міжнародними стандартами, що підвищує конкурентоспроможність українських працівників на міжнародному рівні.

Також актуальним є питання навчання протягом усього життя, що дозволяє людям перепідготовлюватися і оновлювати свої знання та навички відповідно до потреб сучасної економіки. У контексті цифровізації, інклюзивності та сталого розвитку зростає потреба в оновленні освітніх програм, запровадженні нових спеціальностей і форм навчання. Ці зміни необхідні для забезпечення економічного зростання, створення робочих місць і підвищення рівня добробуту населення.

Сучасний стан професійної освіти в Україні характеризується активними реформами та прагненням адаптуватися до змін у суспільстві, економіці та на ринку праці.

Україна активно впроваджує реформи в рамках гармонізації з європейськими стандартами. Це включає оновлення освітніх програм, введення компетентнісного підходу, орієнтованого на розвиток практичних навичок і компетенцій, а також модернізацію навчальних закладів.

Все більша кількість навчальних закладів запроваджує дуальну форму навчання, що поєднує теоретичне навчання з практичною підготовкою на підприємствах. Це сприяє тіснішій співпраці з роботодавцями та підготовці фахівців, які мають досвід роботи ще під час навчання.

Професійна освіта поступово переходить на цифрові платформи та дистанційні форми навчання, що особливо актуалізувалося в умовах пандемії COVID-19 та військового стану. Онлайн-курси, віртуальні лабораторії та симулятори стали важливими складовими освітнього процесу.

Хоча відбувається модернізація, все ще зберігається проблема недостатнього фінансування закладів професійно-технічної освіти, особливо в регіонах. Це впливає на якість матеріально-технічної бази та зарплати викладачів, що знижує конкурентоспроможність таких закладів.

Ринок праці демонструє підвищений попит на спеціалістів у сфері інформаційних технологій, технічних професій (інженерів, електриків, механіків), а також у галузях зеленої енергетики та відновлюваних ресурсів. Це

стимулює навчальні заклади до оновлення програм і підготовки фахівців за новими спеціалізаціями.

Професійна освіта стає більш інклюзивною. Заклади освіти впроваджують програми для осіб з особливими потребами, створюючи умови для їхньої інтеграції в освітній процес та надання рівних можливостей на ринку праці.

Україна робить кроки до впровадження концепції навчання протягом життя, що дозволяє дорослим перепідготовлюватися та освоювати нові професії. Це особливо важливо в умовах швидких технологічних змін та потреби в гнучкій адаптації до нових умов праці.

Сучасний стан професійної освіти в Україні демонструє суттєві зрушення в напрямку модернізації та адаптації до вимог глобалізованого ринку праці. Впровадження дуальної освіти, диджиталізація навчального процесу та орієнтація на потреби роботодавців відкривають нові можливості для здобувачів освіти і навчальних закладів. Проте, система стикається з викликами, такими як недостатнє фінансування, застаріла матеріально-технічна база та необхідність більш гнучкої підготовки до швидкозмінних умов на ринку праці.

Загалом, професійна освіта в Україні має значний потенціал для розвитку, але потребує подальших реформ, інвестицій та тіснішої співпраці між державою, бізнесом і освітніми установами. Це дозволить створити більш ефективну, інноваційну та адаптивну систему, яка відповідатиме сучасним вимогам економіки та суспільства.

Список використаних джерел

1. Береза І. Сучасний стан професійної освіти у закладах вищої освіти. *Імідж сучасного педагога.* 2019. № 6 (189). С. 10–13. doi: https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-10-13.

2. Говоров Є., Шульга О. Аналіз стану професійної освіти України в умовах сьогодення. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені*

Т. Г. Шевченка: *Тенденції розвитку професійної та технологічної освіти*. 2023. Том 180 № 24. С. 3–9. doi: https://doi.org/10.58407/visnik.232401. URL: https://visnyk.chnpu.edu.ua/index.php/visnyk/article/view/522.

3. Гребень С. Проблеми та перспективи розвитку професійної технічної освіти в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 3(63). С. 125–130. doi: https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-63-125-130.

4. Комісарова Л.О. Перспективи розвитку професійно-технічної освіти в сучасних соціально-економічних умовах. *Педагогічні інновації*: матеріали Всеукр. наук.практ. інтернет-конф. (Миколаїв, 28-29 квітня 2021 р.). Миколаїв: МНАУ, 2021. С. 120–122. URL: https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9521/1/119-122.pdf.

5. Концепція реалізації державної політики у сфері професійної освіти «Сучасна професійна освіта» на період до 2027 року: проект МОН України : офіційний сайт. URL: http://surl.li/efounf .

Кравченко Катерина
викладач
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ У СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩІЙ ОСВІТІ НІМЕЧЧИНИ

Сучасна система освіти будь-якої країни розвивається з урахуванням вимог цифрової епохи сьогодення, що все глибше проникають у всі сфери нашого життя. Успішний розвиток освітньої системи сьогодні неможливий без урахування процесів диджиталізації. Для того, щоб система освіти успішно виконувала свої функції, готувала дійсно висококласних фахівців, що відповідають сучасним вимогам ринку праці, необхідно змінювати підходи до